

AINE: EESTI KEEL LIHTSUSTATUD ÕPE**Klass: 4. klass****Aine maht: 280 tundi**

Teema ja õppesisu	Taotletavad pädevused (aine- ja olulisemad ülpädevused-, kooli õppekava rõhuasetused)	Läbivad teemad	Lõiming ja koostöö Millised tegevused (seos huvitööga, aineülesed projektid ja aineüleline koostöö jms)
SUHTLEMINE JA SUULINE VÄLJENDUSOSKUS Õpitulemused: 1. osaleb ühistegevuse ajal üksteise tegevust reguleerivas dialoogis.			
Kuulamine ja jälgimine Tähelepanu keskendamine selgituse andmise või töövõtte sooritamise ajaks. Kaasõpilaste tegevuse jälgimine ja nende abistamine. 2–3-osalise suulise ja kirjaliku korralduse täitmise õpetaja suunamisel.	<i>Õpipädevus:</i> oskus mõtestatult kuulata, mõista suulist kõnet. <i>Suhtluspädevus:</i> suutlikkus oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta.	<i>Kooli ja kodu lugu:</i> kooli sünnipäev. Tunglajooks. <i>Teabekeskond:</i> teabe leidmine kuulamise teel, erinevate teabekeskondade kasutamine.	<i>Kooli ja kodu lugu:</i> tunglajooksu ajaloo kuulamine. <i>Loodusõpetus:</i> loodusteemaline sõnavara, loodustekstid.

<p>Suhtlemine Suhtlemine koostegevuses kaasõpilastega: koostegevuse vastastikune reguleerimine (teadeteade dialoog), selle oskuse rakendamine õppesituatsioonides. Kokkuvõtte tegemine ühistegevusest (mina ja teised; eesmärk, tingimused, tegevus ja tulemus; mõju teistele ja endale). Kollektiivse kogemuse põhjal ühise jutukese koostamine. Samateemaliste erineva sisuga jutukeste koostamine (huvitegevus, kodutee jne). Jutukese koostamine kogemuste, olu- ning tegevuspiltide, pildiseeria ja skemaatilise kava põhjal (6–7 lauset).</p>	<p><i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus:</i> suutlikkus öelda välja oma arvamus, tunnustada kaaslase ideid.</p> <p><i>Enesemääratluspädevus:</i> suutlikkus analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p><i>Digipädevus:</i> oskus kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina.</p>	<p><i>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine:</i> põhiliste õpioskuste, suhtlemisoskuste kujundamine.</p> <p><i>Väärtused ja kõlblus:</i> viisakas keelekasutus suhtlusolukordades.</p>	<p><i>Matemaatika:</i> matemaatilised mõisted.</p> <p><i>Kehaline kasvatus:</i> korralduste kuulamine, õige täitmine.</p>
<p>TUNNETUSTEGEVUSE ARENDAMINE Õpitulemused: 1. võrdleb ja kirjeldab esemeid (kuni 3 objekti) rühmas; kirjeldab ühistegevust.</p> <p>Praktilised tööd:</p>			

<p>Nägemis- ja ruumitaju Kuni kolme objekti kirjeldamine nende võrdlemise põhjal (esmalts esitatud plaani järgi, hiljem üleminekuga iseseisvale kirjeldamisele). Esemehüma kirjeldamine, objektide ühiste omaduste rõhutamine. Eseme/kujundi vastandamine kahele teisele esemele või kujundile (erinevate tunnuste alusel). Loodusobjektide ja esemete-nähtuste võrdlemine, rühmitamine erinevate rühmitusaluste järgi, rühmade nimetamine; aja-, põhjus- ning eesmärgisuhete praktiline.</p>	<p><i>Matemaatikapädevus:</i> erisuguste tunnuste alusel vaatlemine, võrdlemine ja rühmitamine. Aastaaegade järjestamine ning nädalapäevades ja ajas orienteerumine.</p> <p><i>Õpipädevus:</i> õpitu kasutamine, uute oskuste katsetamine ja teadmiste omandamine.</p> <p><i>Ettevõtlikkuspädevus:</i> ürituse korraldamine, ideede pakkumine ja läbiviimine, eakohaste probleemide arutamine.</p>	<p><i>Teabekeskkond:</i> teabe leidmine erinevate teabekeskkondade kasutamise teel.</p> <p><i>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:</i> oma mõtete väljendamine tekstilooime abil.</p>	<p><i>Inimeseõpetus:</i> viisakusväljendite kasutamine, soovide ja vajaduste väljendamine, klassireeglite järgimine.</p> <p><i>Matemaatika:</i> orienteerumine kehal, paberil, raamatus, nädalapäevades ja aastaaegades.</p> <p><i>Kunstiõpetus, tööõpetus:</i> aastaaegade kujutamine kunstis, erinevate materjalide kasutamine.</p> <p><i>Muusikaõpetus:</i> helid meie ümber, erinevate materjalidega helide tekitamine, eneseväljendus laulumängudes.</p>
<p>Ajakujutlused Sündmuste ja tegevusaktide samaaegsus ja järjestamine.</p>			
<p>Kontroll, enesekontroll Kontrolli- ja enesekontrollivõtete kasutamine tuttavates tegevustes.</p>			
<p>Lõimumine teiste ainetega Matemaatikas ja tööõpetuses kasutatavate mõõtühikute tundmine ja mõõtmistulemuste sõnastamine.</p>			
<p>LAUSE JA SÕNAVARA Õpitulemused:</p> <ol style="list-style-type: none"> mõistab ja koostab kuni 6-sõnalist lihtlauset; laiendab lihtlauset skeemide ja süntaksiküsimuste abil; kasutab laiendatud lihtlauset ja sihitisosalauset; oskab skeemide abil analüüsida ja moodustada käändevorme; rakendab (abiga) sõnaühendis ja lauses käändevorme õpitud funktsioonides. <p>Praktilised tööd:</p>			

<p>Lihtlause Kuni 6-sõnalise lihtlause moodustamine baaslausetest (ühendamine, sisestamine), eelnevalt koostatud sõnaühenditest (tegusõna ja nimisõna laiendid).</p> <p>Lause laiendamine ja lühendamine.</p> <p>Kahe või enama lause moodustamine pikemast lausest.</p> <p>Laiendatud lihtlause (4–5 sõna), koondlause ja sihitisosalause kasutamine.</p>	<p><i>Õpipädevus:</i> lausetähenduse mõistmine, lausete skemaatiline kujutamine, koostamine ja muutmine.</p> <p><i>Sotsiaalne pädevus:</i> kaaslaste tunnustamine, erinevuste ja sarnasuste märkamine.</p> <p><i>Suhtluspädevus:</i> kontakti loomine ja säilitamine, dialoogile</p>	<p><i>Tehnoloogia ja innovatsioon:</i> teemakohased mängud ja ülesanded arvutis.</p> <p><i>Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine:</i> positiivse hoiaku kujunemine ja õpioskuste omandamine; selge ja asjakohane eneseväljendus, suhtlus- ja koostööoskused,</p>	<p><i>Loodusõpetus:</i> liigi- ja alaliiginimetuste tähenduse erisuse mõistmine, skeemide, tabelite koostamine, kohanimede õigekiri.</p> <p><i>Kehaline kasvatus:</i> käsk- ja hüüdlauseid.</p>
--	--	--	---

<p>Nimisõnad Nimisõnade kasutamine sõnaühendis ja lauses.</p> <p>Lauses väljendatavate suhete mõistmine, nende adekvaatne väljendamine nimisõnaga: atributiivsed suhted (tunnused, kuuluvus, osa tervikust), kohasuhted, abinõu-, kaasolu- ja ilmaolusuhed, ajasuhted; lõpetatud ja lõpetamata tegevus, hulk ja mõõt, (millegi) valdaja, seisund.</p> <p>Sõnavormide leidmine sõnaühendist ja lausest funktsioonide kaupa. Sõnavormi moodustamine kaasteksti toel, skeemi ja tähenduse järgi, sobitamine sõnaühendiks, kasutamine lauses. Küsimuste esitamine (valik) sõnavormile.</p> <p>Ainsuses ja mitmuses olevate sõnavormide tähenduslik-vormiline analüüs.</p> <p>Tagasõnade (koha- ja ajasuhted) ja abimäärsõnade mõistmine ning praktiline kasutamine (muutevorm koos tagasõnaga).</p> <p>Nimisõna algvorm ja küsimused (kes?, mis?), algvormi moodustamine sõnaühendi see on abil.</p> <p>Murdesõnade ja keelenormile vastavate sõnade (pudru – puder) eristamine.</p>	<p>vastamine, viisakusväljendite kasutamine.</p> <p><i>Väärtuspädevus:</i> alustatu lõpule viimine.</p>	<p>eneseanalüüsiks vajalik sõnavara.</p>	
--	---	--	--

Sõna tüvi.

Sõnavormi põhi- ja lisatähendus, neid väljendavad sõnaosad (sõnatüvi, -lõpp). Ainsuse tüvi, tüvevormi küsimused, tüve moodustamine skeemi kasutades ja täiendi uue abil.

Tüve leidmine ühe ja sama sõna eri vormidest.

Mitmuse tüvi, selle moodustamine skeemi abil, mitmuse tunnused, mitmuse vormide analüüs ja moodustamine.

Mitmuse vormis olevate sõnade põhi- ja lisatähendused (leksikaalne tähendus, arv, käändevormi grammatiline tähendus).

Esemete/olendite ja nende osade nimetused; esemete, esemepiltide, nimede ja nimetuste eristamine.

Sünonüümide ja homonüümide mõistmine kontekstis.

Suur ja väike algustäht nimedes ja nimetustes.

Omadussõna

Esemete/olendite tunnused ja omadused ning neid väljendavad sõnad.

Sünonüümide ja antonüümide mõistmine ja kasutamine kontekstis.

Omadussõna nimisõna laiendina: sõnaühendi moodustamine omadus- ja nimisõna sobitades, tekkinud sõnaühendi sobitamine tegusõnaga, lihtlausetel laiendamine moodustatud sõnaühendite abil.

--	--	--

Tegusõna

Esemete/olendite tegevused ja seisundid kui tunnused, nende väljendamine sõnadega.

Tegusõna oleviku ja lihtmineviku pöördvormide mõistmine/kasutamine ja teadlik moodustamine.

Sarnaste tegevuste/seisundite väljendamine lähedaset tähendusega sõnade abil.

Tegusõna eitavate vormide mõistmine ja kasutamine. Eitava kõne muutmine jaatavaks ja vastupidi.

Tegusõna laiendamine õpitud käändevormidega. kse-oleviku vormide mõistmine ja kasutamine lauses.

Abimäärsõnade (alla, üles, vahele, eemale jne) mõistmine koos tegusõnaga. Ühendtegusõna kasutamine lauses.

<p>Sõna ja küsimus Sõnade rühmitamine küsimuste abil (kes? mis?; mida teeb? mida tegi? missugune?).</p> <p>Sõnade semantilise seose mõistmine lauses ja selle eristamine sõnavormi kontekstivälisest tähendusest.</p> <p>Süntaksiküsimuse (jooksis põllule – jooksis kuhu?) ja morfoloogiaküsimuse (jooksis – mida tegi?, põllule – millele?) eristamine.</p>			
<p>Arvsõna Arvsõna muutevormide mõistmine ja kasutamine kaastekstis (100 piires). Arvsõna käsitlemise seostamine matemaatika õppesisuga.</p>			
<p>Sõnade seosed lauses Tegijat väljendava sõna (alus) ja tegevust väljendava sõna (öeldis) leidmine, nende graafiline tähistamine lauses, küsimuste esitamine aluse ja öeldise kohta.</p> <p>Aluse ja öeldise laiendid (täpsustavad sõnad) lauses.</p> <p>Põhisõna ja laiendite graafiline tähistamine.</p> <p>Öeldise vormi sõltumine alusest (nimisõnadest ja isikulistest asesõnadest).</p>			
<p>LUGEMINE JA KIRJUTAMINE Õpitulemused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. muudab ja määrab graafilistele orientiiridele toetudes veaohlike häälikute pikkust üksikhäälikutest koosnevates valdavalt 3- silbilistes sõnades ja õpitu ulatuses häälikuühendiga sõnades. 			

Praktilised tööd:			
<p>Häälik- ja foneemanalüüs Veahtlikud häälikud sõnas, veahtlike lihthäälikute pikkuse muutmine ja määramine; suluta kaashäälikute ühendi ja kaksiktäishääliku praktiline äratundmine.</p> <p>Raskusaste: 1–4- silbilised sõnad; käsitlemine häälikurühmade või veahtlike häälikute kaupa (veahtlike häälikute rühm); harjutused analüüsi automatiseerimiseks.</p>	<p><i>Õpipädevus:</i> kirjutatu kontrollimine, tähtede seostamine sõnas.</p> <p><i>Tervis ja ohutus:</i> õige kirjutamisasendi jälgimine, töö- ja puhkeaja jaotus.</p> <p><i>Tehnoloogiline pädevus:</i> lihtsamate arvutiprogrammide ja tehniliste seadmete kasutamine.</p>	<p><i>Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine:</i> positiivse hoiaku kujunemine, õpioskuste omandamine, enda võimete tundma õppimine.</p> <p><i>Tehnoloogia ja innovatsioon:</i> teemakohased mängud ja ülesanded arvutis.</p>	<p><i>Kunstiõpetus:</i> kirjutatud teksti illustreerimine.</p> <p><i>Muusika:</i> häälikute pikkuste kuulmine.</p>
LUGEMISTEHNIKA JA ORIENTEERUMINE TEKSTIS			
Õpitulemused:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. loeb õpitud teksti sõnade ja süntagmade kaupa, arvestab kirjavahemärke; 2. loeb õppimata teksti peamiselt sõnahaaval; 3. leiab küsimuste-korralduste järgi tekstist sõnu, lauseid ja löike, sh peamõttele ja alltekstile osutavaid lauseid; 4. annab tekstilähedaselt ja valikuliselt edasi teksti või lõigu sisu (toetudes abivahenditele); 5. tuletab õpetaja juhendamisel tekstis sõnastamata teabe (toetudes oma kogemustele/teadmistele); 6. vastab küsimustele teksti kohta (põhjuslikud seosed, hinnangud tegevustele, tegudele); 7. annab ühisvestlustes hinnanguid tegevusaktidele. 			
Praktilised tööd:			
On lugenud läbi vähemalt 4 juturaamatut.			
<p>Uue teksti lugemine Õpetaja esmase lugemise jälgimine raamatust.</p> <p>Lausete lugemine häälega valdavalt sõnade kaupa, pikemad sõnad kõnetaktide, lühemad sõnapaaride kaupa (vajadusel toetumine graafilistele orientiiridele).</p>	<p><i>Õpipädevus:</i> suutlikkus lugeda eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid suulisi tekste;</p> <p>leida vastuseid oma küsimustele; hankida erinevatest allikatest</p>	<p><i>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine:</i> õpi- ja suhtlemisoskuste kujundamine.</p>	<p><i>Kunst:</i> omaloomingu illustreerimine, raamatute illustratsioonid, kunstnikud</p> <p><i>Kooli ja kodu lugu:</i> hüüdlauseid spordiürituseks „Visa hing“;</p>

<p>Lugemise harjutamine Teksti korduv lugemine ülesandega (vahelduvalt kooris ja üksi); ladususe ja ilmekuse harjutamine (orientiiridele ja kirjavahemärkidele toetudes; intonatsiooni ja loogilise rõhu valimine ning muutmine sõltuvalt lause tähendusest).</p> <p>Varem häälega loetud teksti vaikne (sosinal) ülesandega lugemine.</p> <p>Õpitud teksti lugemine sõnade või süntagmade kaupa: lauses leiduva uue teabe rõhutamine, lauselõpu intonatsiooni kasutamine, kirjavahemärkide arvestamine.</p>	<p>vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada;</p> <p>oskus keskenduda õppeülesannete täitmisele;</p> <p>kasutada suunamise abil eakohaseid õpivõtteid.</p> <p><i>Kultuuri- ja väärtuspädevus:</i> suutlikkus väärtustada kunstiloomingut ning end kunstivahendite abil väljendada.</p> <p><i>Digipädevus:</i> oskab õpetaja abiga arvutis vormistada tekste;</p>	<p><i>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:</i> oma ideede väljendamine tekstiloomel abil.</p> <p><i>Väärtused ja kõlblus:</i> teemade käsitlemine loovtöös.</p> <p><i>Tehnoloogia ja innovatsioon:</i> teksti kirjutamine arvuti abil.</p> <p><i>Kooli ja kodu lugu:</i> spordiüritus „Visa hing“.</p> <p><i>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine:</i> lugemishuvi arendamine tekstide abil. <i>Kooli ja kodu lugu:</i> kooli sünnipäev, Eesti Vabariigi aastapäev.</p>	<p>kooli ja Eesti Vabariigi sümbolitega tutvumine.</p> <p><i>Matemaatika:</i> tekstülesannete lugemine, matemaatiliste jooniste, diagrammide mõistmine.</p> <p><i>Loodusõpetus:</i> loodusteemalised tekstid.</p> <p><i>Tööõpetus:</i> tööjuhendi, töö kirjelduse lugemine, mõistmine.</p>
<p>Sõnavaratöö Taussteadmiste aktiveerimine, sõnade ja sõnaühendite selgitamine enne teksti lugemist.</p> <p>Sõnade tähenduse täpsustamine kaastekstist lähtuvalt. 3–4 sõna aktiveerimine teksti analüüsid ja taastades.</p>			
<p>Teksti korduv lugemine ja analüüs Lause tähenduse ja lausetevahelise seose mõistmine. Puuduva teabe ja põhjus-tagajärg seoste tuletamine ühisvestluses; küsimustele miks?, milleks? vastamine.</p>			

Dialoogi analüüs

Dialoogis osaleja repliigi eesmärkide ja strateegiatega suunatud analüüs.
Otsekõne ja saatelause leidmine tekstist, otsekõne väljendamine kaudselt sihtisosalause abil (koos isikuliste asesõnade asendamisega).

Valiklugemine

Tegelasi või sündmusi iseloomustavate sõnade (lausete) leidmine-lugemine; tekstilõikude (sh looduskirjelduste) leidmine tähenduse järgi.
Küsimustele ja korraldustele originaalteksti lause(te) /osalause(te)/ sõnaühendi(te)/sõna(de)ga vastamine.

Ülesannete sõnastamisel lähtutakse kõikidest mõistmisstrateegiatest (rõhuasetus on puuduva teabe tuletamisel).

Teksti jaotamine lõikudeks

Teksti jaotamine lõikudeks, lõikude kokkuvõtlik sõnastamine (pealkirjastamine) jutustava lausega (õpetaja juhendamisel).

Küsimuste esitamine kaaslastele

Teksti kohta käivate küsimuste esitamine üksteisele (kus?, missugune?, millal?).

Tegelaste käitumise analüüs

Tegude ja käitumisaktide hindamine ühisvestluses (emotsionaalne ja intellektuaalne hinnang), hinnangu seostamine õpilaste käitumisega.

<p>Teksti peamõte Teksti juhtlause leidmine ja/või teksti peamõtte ning allteksti valimine, peamõtte tuletamine ja sõnastamine ühisvestluses.</p>			
<p>Teksti taastamine Tekstilähedase jutustamise harjutamine: piltide, tugilause, -sõnaühendite ja -sõnade abil.</p> <p>Deformeeritud teksti taastamine.</p> <p>Tekstilähedase valikjutustamise õppimine (abivahenditeks pildid, tugilause, sh algus- ja lõpulaused, sõnaühendid).</p> <p>Teksti jutustamine ahelana.</p>			
<p>KIRJUTAMINE</p>			
<p>Õpitulemused:</p>			
<ol style="list-style-type: none"> 1. kirjutab õigesti üksikhäälikutest koosnevaid kuni 4-silbilisi sõnu; 2. sooritab ära kirja sõnahaaval; 3. kasutab suunamisel õigekirja kontrollimise võtteid. 			
<p>Praktilised tööd:</p>			
<p>töö vormistamise ja teksti trükkimine arvutis.</p>			
<p>Ärakiri Kirjutamine sõnapaaride ja pikemate sõnade kaupa. Kaasõpilaste tekstide lugemine. Järelekontroll.</p>	<p><i>Õpipädevus:</i> suutlikkus seostada omandatud teadmisi varemõpituga.</p>	<p><i>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine:</i> põhiliste õpioskuste, enesekontrollioskuste kujundamine.</p>	<p><i>Muusika:</i> häälikute pikkuste kuulmine.</p>

Õigekiri

Sõnade ja lausete kirjutamine pärast individuaalset analüüsi: lünkharjutused, sobitusharjutused, harjutavad etteütlused.

Kirjutatu õigsuse kontrollimine: lugemine vastavalt kirjpildile, skeemide valimine, vigade parandamine.

Poolitamine: harjutamine skeemide ja analoogia abil.

Käändelõppude ja mitmuse tunnuste õigekiri (skeemide abil).

K, p, t s-i ja h kõrval.

Kirjalike tööde kogumaht ühes õppetunnis on 35–40 sõna.

Kirjatehnika

Tähemoonutuste äratundmine ja parandamine, täheseoste harjutamine, vihikute vormistamine.

Kirjakiiruse harjutamine.

Ettevõtlikkuspädevus: suutlikkus kasutada õpetaja abiga omandatud teadmisi ja oskusi.

Enesemääratluspädevus: oskus näha oma eksimusi ning oma tegevust korrigeerida.

Tehnoloogia ja innovatsioon: õigekirjaharjutused erinevates internetikeskkondades; teksti trükkimine ja vormistamine.

Kultuuriline identiteet: eesti keele väärtustamine.

Matemaatika: matemaatiliste mõistete õigekiri.

Loodusõpetus: skeemide, tabelite koostamine, kohanimedega õigekiri.

Keeleteadmised ja -oskused

Sõnade praktiline eristamine esemetest (olenditest), piltidest, esemete (olendite) tunnustest, tegevustest ja seisunditest.

Sõnade praktiline rühmitamine küsimuste abil (kes?, mis?, missugune?, mida teeb?).

Morfoloogia- ja süntaksiküsimuse praktiline eristamine. Morfoloogia- ja süntaksiküsimuse esitamine: valimine, sobitamine, üleminek iseseisvale esitamisele.

Alus ja öeldis (lihtsamad juhud), sõnade seos alus- ja öeldisrühmas (süntaksiküsimuste esitamine).

Käändsõna algvorm, käändsõna muutevormid; ainsuse ja mitmuse tüvi, tunnused ja lõpud: sõnavormide äratundmine, muutmine ja moodustamine ning analüüsimine skeemide abil.

Käänevormi põhi- ja lisatähendus (leksikaalne ja grammatiline tähendus), sõnavormi rakendamine tähendusest sõltuvalt.